

TIBBİ TERMİNOLOJİYE GİRİŞ VE LATİNCE DİLBİLGİSİ

Harika TOPAL ÖNAL¹ Mustafa Arif ALUÇLU²

AMAÇ : Öğrenci / okur tıbbi terminolojide dilbilgisini öğrenir. Terminolojide yazılma ve okunma kurallarını öğrenir. Klinik çalışmalarında, araştırmalarında ve diğer gerekli durumlarda terimleri algılayabilir, açıklayabilir ve kullanabilir.

TIBBİ TERMİNOLOJİYE GİRİŞ VE LATİNCE DİLBİLGİSİ

Günlük konuşma dili dışında kalan; bilim, sanat ve meslek gibi uzmanlık isteyen özel uğraş alanları ile ilgili belirli bir kavramı tanımlayan ve özel bir anlamı olan kelimelere **terim**; tıp alanındaki terimlere de **tıbbi terminoloji** denir. Anatomik terimlere “Nomina anatomica” denir.

Tıbbi terimlerin çoğu Latince bir kısmı da Yunancadır. Tıbbi terimler “kök” olarak kullanılabilir gibi “ön ekli” veya “son ekli” olarak da kullanılabilir. Örneğin “hayat” anlamına gelen “bio” köküne “bilim” anlamındaki “logia” son eki eklenerek “biologia” yani “hayat bilimi” kelimesi oluşturulabilir.

Tıbbi terimler genelde kendi alanında kullanılan ve günlük hayatta çok fazla rastlayamayacağımız karmaşık kelimelerdir. Bir tıbbi terimde genel olarak;

- ✓ Kök
- ✓ Önek
- ✓ Sonek
- ✓ Kaynaştırma ünlüsü bulunur.

Tıbbi terminolojide dilbilgisi bilmek, yazılma ve okunma kurallarını öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu bölümde genel tıp terminolojisindeki dilbilgisi ve konu ile ilgili diğer yazılma okunma şekilleri incelenecektir.

I. KÖK TERİMLER

Bir sözcük yapım eki almamışsa “kök” halindedir.

KÖK	TÜRKÇE ANLAMI
<i>Caput</i>	<i>Baş</i>
<i>Collum</i>	<i>Boyun</i>
<i>Pectus</i>	<i>Göğüs</i>
<i>Abdomen</i>	<i>Karın</i>
<i>Pelvis</i>	<i>Leğen</i>
<i>Dorsum</i>	<i>Sırt-bel</i>

¹ Dr. Öğr. Üyesi Toros Üniversitesi, SHMYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Pr. harika.topal@toros.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi Mersin Medikal Park Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümü, aaluclu@hotmail.com

KAYNAKLAR

- Agur, A. M. R., Lee, M. J.: Grant's Atlas of Anatomy, Ninth Edition, Giza, Egypt: Mass Publishing Co., 1992
- Arıncı, K., Elhan, A.: Anatomi, 1. Cilt, Ankara: Güneş Kitabevi, 2001
- Arıncı, K., Elhan, A.: Anatomi, 2. Cilt, Ankara: Güneş Kitabevi, 2001
- Dere, F.: Anatomi Cilt I-II, 4.Baskı, Adana: Genel Dağıtım, 1996
- Ekinci, S., Hatipođlu H.G. (2014).Yüksekokullar Tıbbi Terminoloji Ders Kitabı. Hatipođlu Yayıncılık, 5. Baskı. Ankara.
- Ertuđrul, L. (2009). Tıp Terimleri Sözlüğü, Akademi Basım Yayıncılık, İstanbul.
- Feneis, H.: Uluslararası Terimlerle Sistematik Resimli Anatomi Sözlüğü, 2. Baskı, Çeviri Editörü: Yıldırım, M., İstanbul: Nobel& Yüce Kitabevleri, 1997
- Kocatürk, U. (2005). Tıp Terimleri Sözlüğü, Nobel Tıp Kitabevi, 10. Baskı, Ankara.
- Kocatürk, U.: Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü, Nobel Yayınevi, İstanbul 2000
- Mesut, R. (2011).Tıbbi Terminoloji, Nobel Matbaacılık, İstanbul.
- Snell, R. S.: Tıp Fakültesi Öğrencileri İçin Klinik Anatomi, 5. Baskı, Çeviri Editörü: Yıldırım, M., İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 1997
- Yıldırım, M.: İnsan Anatomisi, İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım, 1994